

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÜÇÜNCÜ DAİRE

VOLKAN ÖZDEMİR – TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 29105/03)

KARAR

STRAZBURG

20 Ekim 2009

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 29105/03 no'lu davanın nedeni, T.C. vatandaşı Volkan Özdemir'in ("başvuran") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, 18 Temmuz 2003 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Sözleşme'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvuru.

Başvuran, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("AİHM") önünde, İzmir Barosu avukatlarından M. N. Terzi tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1986 doğumludur ve İzmir'de ikamet etmektedir.

A. Başvuranın yakalanması ve gözaltına alınması

30 Mart 2002 tarihinde, başvuran, Buca Emniyet Müdürlüğü Polis Karakolu'na bağlı polislerce hırsızlık yaptığı şüphesiyle Z.K. isimli şahıs ile birlikte yakalanmıştır.

Aynı gün saat 19.10'da üç polis memuru tarafından hazırlanan ve başvuran ile Z.K. tarafından imzalanan yakalama tutanağına göre, polis saat 13.00 sularında iki kişinin Buca Egekent'teki üç ayrı eve girmeye çalıştığı istihbaratını almıştır. Görgü tanıklarının tarifine uyan şüpheliler görevlendirilen birim tarafından saat 19.00'da yakalanmıştır. Yakalanma sırasında koşarken taşlı bir zemine düştüğü için başvuranın dizleri, sırtı ve alnı yaralanmıştır.

Aynı gün (30 Mart 2002) saat 19.30'da, kimlik tespiti sırasında görgü tanıklarından biri başvuran ile Z.K.'yi teşhis etmiştir.

Ayrıntılı rapora göre reşit olmadığı için başvuran sorgulanmamıştır.

Başvuran, başvuru formunda, gözaltında bulunduğu sırada çeşitli şekillerde kötü muameleye maruz kaldığını ayrıntılı olarak ifade etmiştir. Başvuran, özellikle, duvarının bir kısmı süngerle kaplı olan bir sorgu odasına alındığını ve polis memurlarının başını bu duvara vurduğunu ileri sürmüştür. Başvuran, bu odada sivil giyimli dört polis memuru tarafından dövüldüğünü, elektrik şoku verildiğini ve tehdit edildiğini iddia etmiştir. Başvuran, gözleri bağlı olduğu halde bir yerden görebildiğini ve polisleri seslerinden tanıyabildiğini ifade etmiştir. Başvuran, ayrıca, polis memurları tarafından soğuk duş aldırıldığını, çıplak soyulduğunu ve ellerinin bağlandığını ifade etmiştir. Başvuran, bütün bunların mahkemeye çıkarılmadan önce bazı işlemler için götürüldüğü Ş. Coşkun Erçin Polis Karakolu'nda değil, Buca Merkez Polis Karakolu'nda gerçekleştiğini iddia etmiştir.

Başvuran, saat 19.45'te Buca sağlık merkezinde O.T. adlı doktor tarafından muayene edilmiştir. Muayene sonucunda, başvuranın başında 1,5 cm büyüklüğünde küçük bir cilt lezyonu ve ödem, sırtının ortasında sürtünmeden veya vurmaktan kaynaklanan yaklaşık 8 cm boyutunda eliptik bir kızarıklık alanı, sırtının sağ omuz kısmında hafif bir ekimoz ve sağ dizde sürtünmeden kaynaklanan hafif bir sıyrık tespit edilmiştir.

31 Mart 2002 tarihinde saat 14.35'te, başvuran Buca sağlık merkezinde B.G. adlı doktor tarafından muayene edilmiştir. Başvuranın sırtının ortasında 6-7 cm büyüklüğünde eski bir ekimoz tespit edilmiştir. Doktor, ekimozun yedi veya sekiz günlük olduğu sonucuna varmıştır.

Ş. Coşkun Erçin Polis Karakolu'nda başvuran ile bir polis memuru tarafından imzalanan tarihi belirtilmemiş şüpheli ve sanık hakları formuna göre, başvuran saat 19.00'da yakalanmıştır. Ancak, 31 Mart 2002 tarihli sevk/serbest bırakma tutanağına göre, başvuran 30 Mart 2002 tarihinde saat 13.30'da İzmir Buca Çocuk Büro Amirliği tarafından yakalanmış, 31 Mart 2002 tarihinde saat 16.00'da serbest bırakılmıştır. Polis tarafından hazırlanan fezlekeye göre, başvuran ile Z.K., 31 Mart 2002 tarihinde saat 19.10'da Buca Asayiş Bürosu'nda görevli polis memurları tarafından yakalanmışlardır. Söz konusu fezleke, E.C. adlı kişinin 30 Mart 2002 tarihinde saat 14.56'da karakola gelerek hırsızlık nedeniyle şikayetçi olduğu belirtilmektedir.

31 Mart 2002 tarihinde polisin başvuranı Cumhuriyet Savcısı ile hakim huzuruna çıkarmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Ancak, saatin çok geç olmasından dolayı, Cumhuriyet Savcısı başvuranın ertesi gün erken saatte getirilmesi talimatını vermiştir. Başvuran, gözaltında tutulmak üzere Buca Çocuk Büro Amirliği'ne gönderilmiştir.

B. Başvuran aleyhindeki cezai kovuşturma

1 Nisan 2002 tarihinde, başvuran önce İzmir Cumhuriyet Savcılığı, daha sonra İzmir Sulh Hukuk Mahkemesi huzuruna çıkartılmış ve aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir. Başvuran, baro tarafından görevlendirilen bir avukat tarafından temsil edilmiştir. Mahkeme, başvuranın tutuklanmasına karar vermiştir.

İzmir Cumhuriyet Savcısı, 8 Nisan 2002 tarihinde, başvuran ile Z.K.'yi 6 Şubat 2002 tarihinde hırsızlık yapmak, 30 Mart 2002 tarihinde üç ayrı evde hırsızlığa teşebbüs etmek suçlarıyla itham eden bir iddianame ile İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde dava açmıştır. Suçlamalar Ceza Kanunu'nun 493. ve 522. maddelerine dayandırılmıştır.

İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesi önünde başvuran ile Z.K. aleyhinde cezai kovuşturma başlatılmıştır. 29 Nisan 2002 tarihinde yapılan duruşmada, başvuran, ilk hırsızlık girişimi sırasında Z.K.'nin ne yaptığını bilmediğini, ancak ikinci hırsızlık girişiminde bunu anlayabildiğini ifade etmiştir. Bir avukat tarafından temsil edilen başvuran, hiç kimsenin evine girmediğini veya herhangi bir şey çalmadığını ifade ederek ikinci hırsızlık girişimi sırasında arkadaşının ne yaptığını anlayınca kendisine koşmasının söylenmesi üzerine koşmaya başladığını ileri sürmüştür. Mahkeme, başvuran ile Z.K.'nin tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmalarına karar vermiştir.

C. Başvuranın gözaltındayken kötü muamele gördüğü iddiasına ilişkin olarak yapılan soruşturma

20 Mayıs 2002 tarihinde, başvuran, Ş. Coşkun Erçin Polis Karakolu'nda görevli olduklarını düşündüğü sekiz polis memuru aleyhinde suç duyurusunda bulunmuştur. Başvuran, karakoldayken karnına yumruk ve tekme atıldığını, duvara çarpıldığını, çırılçıplak soyulduğunu, üzerine soğuk su tutulduğunu, elektrik şokuyla tehdit edildiğini ve soğukta bekletildiğini iddia etmiştir. Başvuran, ayrıca, 30 Mart 2002'de saat 13.30'da yakalanmış

olmasına karşın 1 Nisan 2002 tarihinde hakim önünde çıkarılması nedeniyle kanuna aykırı olarak özgürlüğünden mahrum bırakıldığı konusunda şikayetçi olmuştur.

23 Ağustos 2002 tarihinde, İzmir Cumhuriyet Savcısı C.Ç., başvuranın kötü muamele iddialarını destekleyen herhangi bir kanıt bulunmaması nedeniyle, Ş. Coşkun Erçin Polis Karakolu'nda görevli üç polis memuru, Buca Çocuk Büro Amirliği'nde görevli iki polis memuru ve Buca Asayiş Bürosu'nda görevli üç polis memuru aleyhinde dava açmamaya karar vermiştir. Cumhuriyet Savcısı, özellikle yakalama tutanağına atıfta bulunarak, sağlık raporundaki bulguların başvuranın yakalanma anında düştüğü zaman aldığı yaralarla tutarlı olduğu kanaatine varmıştır. Cumhuriyet Savcısı, ayrıca, sağlık raporunda söz konusu yaraların eski olduğunun belirtildiğini kaydetmiştir.

23 Aralık 2002 tarihinde, başvuran yukarıdaki karara itiraz etmiştir.

6 Ocak 2003 tarihinde, Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi, başvuranın iddia konusu kötü muameleye ilişkin itirazını reddetmiştir. Mahkeme, bu bağlamda, başvuranın polisten kaçarken düşmesi sonucu aldığı yaralar dışında kötü muamele gördüğüne dair herhangi bir fiziksel kanıt bulunmadığına karar vermiştir. Öte yandan, Cumhuriyet Savcısı'nın saat 13.00'te derhal getirilmesini istediği halde, -reşit olmayan- başvuranın 31 Mart 2002'de saat 19.45'te Cumhuriyet Savcısı'nın huzuruna çıkarılması nedeniyle, mahkeme, başvuranın özgürlüğünden mahrum bırakılmasına ilişkin itirazını kabul etmiştir. Dolayısıyla, mahkeme, görevlerini kötüye kullandıkları gerekçesiyle polis memurları aleyhinde cezai kovuşturma başlatılmasına karar vermiştir. Söz konusu karar 21 Ocak 2003 tarihinde başvuranın avukatına tebliğ edilmiştir.

Bu arada, Emniyet Müdürlüğü, başvuranın tutukluluk süresiyle ilgili olarak kanuna aykırı bir şekilde özgürlüğünden mahrum bırakıldığı yönündeki iddialarına ilişkin bir disiplin soruşturması başlatmıştır. Disiplin Kurulu, 10 Eylül 2003 tarihinde, başvuran ile annesinin ifadelerinin de yer aldığı dava dosyasındaki kanıtlara dayanarak, İzmir Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı sekiz polis memurunun disiplin cezasına çarptırılmasına gerek olmadığı yönünde karar vermiştir. Söz konusu karar 21 Ocak 2003 tarihinde başvuranın avukatına tebliğ edilmiştir.

İlk derece mahkemesi, 29 Mart 2004 tarihinde yapılan duruşmada başvuranın ifadesini almıştır. Başvuran, karakolda esmer tenli bir polis memuru tarafından dövüldüğünü ve yanında başkalarının da olduğunu ifade etmiştir. Başvuran, görmesi halinde bu kişileri tanıyabileceğini iddia etmiştir. Başvuran, ayrıca, polis memurları aleyhinde şikayetçi olmadığını ifade etmiştir.

2006 yılında, ilk derece mahkemesi, polis memurlarının beraatına karar vermiştir. Başvuran temyize gitmiştir. Dava halen Yargıtay önünde derdesttir.

HUKUK

I. AİHS'NİN 3., 6. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, gözaltında bulunduğu sırada kötü muameleye maruz bırakıldığı ve yerel makamların iddialarına ilişkin etkili bir soruşturma yapmadıkları konusunda şikayetçi olmuş ve bu şikayetlerini AİHS'nin 3., 6. ve 13. maddelerine dayandırmıştır.

AİHM, söz konusu şikayetlerin yalnızca AİHS'nin 3. maddesi açısından incelenmesi gerektiği kanaatindedir.

A. Kabuledilebilirlik

Hükümet, başvuranın şikayetlerinin kabuledilebilirliğine ilişkin bazı itirazlarda bulunmuştur. Hükümet, ilk olarak, polis memurları aleyhindeki cezai yargılamanın yerel mahkemeler önünde halen derdest olduğunu belirtmiştir. Hükümet, ikinci olarak, başvuranın medeni ve idari hukukun sağladığı hukuk yollarından yararlanmaması nedeniyle iç hukuk yollarının tüketilmediğini iddia etmiştir. Hükümet, son olarak, başvuranın Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararından sonraki altı ay içerisinde veya olayın gerçekleştiği tarihten itibaren altı ay içerisinde AİHM'ye başvurmuş olması gerektiğini iddia etmiştir.

Başvuran, Hükümet'in iddialarına itiraz etmiştir.

AİHM, ilk olarak, başvuranın AİHS'nin 3. maddesi uyarınca yapmış olduğu şikayetle ilgili nihai kararın, şikayetin esasını belirlediği gerekçesiyle, Cumhuriyet Savcısı'nın kararına karşılık başvuranın yaptığı itirazın reddedildiği 6 Ocak 2003 tarihli Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi kararı olduğu kanaatindedir (*mutatis mutandis, Ete / Türkiye*, no. 29315/02). Söz konusu karar 21 Ocak 2003 tarihinde başvuranın avukatına tebliğ edilmiştir. AİHM, ikinci olarak, daha önceki davalarda Hükümet'in medeni ve idari hukuk yollarıyla ilgili benzer iddialarını inceleyip reddettiğini hatırlatır (*Nevruz Koç / Türkiye*, no. 18207/03; *Eser Ceylan / Türkiye*, no. 14166/02). AİHM, sözkonusu davada bu karardan ayrılmasını gerektirecek herhangi bir özel koşul bulunmadığı kanaatindedir. Bu nedenle, AİHM, Hükümet'in iç hukuk yollarının tüketilmediği yönündeki itirazını reddeder.

Ayrıca, AİHS'nin 35/1 maddesinde öngörülen altı ay kuralının, başvuranların iç hukuk yollarının tüketilmesi sürecinde verilen nihai karardan itibaren altı ay içerisinde başvuruda bulunmalarını gerektirdiğini ve başvuranın yerel mahkemelerce verilen nihai kararın yazılı bir kopyasının kendisine tebliğ edilme hakkına sahip olması durumunda, AİHS'nin 35/1 maddesi uyarınca altı aylık sürenin yazılı kararın tebliğ tarihinden itibaren işlediğini hatırlatan AİHM, 18 Temmuz 2003 tarihinde yapılan bu başvurunun AİHS'nin 35/1 maddesinde öngörülen altı ay kuralına uygun olduğu kanaatindedir.

Ayrıca, AİHS'nin 35/3 maddesi uyarınca bu başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir niteliktedir.

B. Esas

Hükümet, başvuranın saat 19.00'da yakalandığını, yakalanma sırasında polisten kaçarken düştüğü için yaralandığını, 1 Nisan 2002 tarihinde Cumhuriyet Savcısı ve hakim önüne çıkarıldığında kötü muamele konusunda şikayetçi olmadığını, tam adresini vermediği için ilk derece mahkemesi ile işbirliğinde bulunmadığını, bunun sonucunda da 29 Mart 2004 tarihine kadar ifade vermesi için celp edilemediğini ve mahkeme önünde verdiği ifadelerin daha önceki ifadeleriyle çeliştiğini ileri sürmüştür.

Başvuran iddialarını sürdürmüştür. Başvuran, özellikle, daha önce hırsızlık nedeniyle birçok kez yakalandığı ve aynı polis memurlarıyla tekrar karşılaşabileceği için, 1 Nisan 2002

tarikhinde Cumhuriyet Savcısı ve hakim önüne çıkarıldığında kötü muameleden şikayetçi olmaya korktuğunu ifade etmiştir. Ayrıca, sağlık muayenesi düzgün bir şekilde yapılmış olsaydı, kötü muamelenin fiziksel belirtilerini gözlemlemek mümkün olabilecektir. Başvuran, ayrıca, ifadelerinde çelişkiler olduğunu inkar etmiştir. Başvuran, elde suçlayıcı deliller varken aynı civarda gerçekleşen hırsızlık olayından altı saat sonra yakalanmasının kendisine mantıklı gelmediğini belirtmiştir.

AİHM, 3. maddenin, AİHS'nin istisnaya izin verilmeyen en temel hükümlerinden biri olduğunu hatırlatır. Ayrıca, bu madde, Avrupa Konseyi'ni oluşturan demokratik toplumların temel değerlerinden birini muhafaza etmektedir. İnsan haklarının korunması için bir araç olarak AİHS'nin amaç ve hedefi, söz konusu hükümlerin, sağladığı güvenceleri uygulanabilir ve etkili kılmak amacıyla yorumlanmasını ve uygulanmasını da gerektirir (*Avşar / Türkiye*, no. 25657/94). AİHS'nin 3. maddesi uyarınca iddialarda bulunulması durumunda, AİHM'nin özellikle kapsamlı bir inceleme yapması gerekmektedir (*Ülkü Ekinci / Türkiye*, no. 27602/95). AİHM, tarafların sunduğu belgelere dayanarak sözkonusu davada böyle bir inceleme yapacaktır.

AİHM, ayrıca, sağlık durumu iyi bir şekilde gözüaltına alınan bir bireyin serbest bırakıldığında yaralı olması durumunda, Devletin bu yaraların nedenine ilişkin makul bir açıklama getirmek ve mağdurun iddialarına -özellikle bu iddialar sağlık raporlarıyla desteklenmişse- karşı kanıtlar ileri sürmek yükümlülüğü taşıdığını hatırlatır (*Çolak ve Filizer / Türkiye*, no. 32578/96; *Selmouni / Fransa*, no.25803/94; 18 Aralık 1996 tarihli *Aksoy-Türkiye* kararı, *Hüküm ve Karar Raporları* 1996-VI; 4 Aralık 1995 tarihli *Ribitsch / Avusturya* kararı).

AİHM, delilleri değerlendirirken “makul şüphenin ötesinde” kanıt standardını uygulamıştır (*Orhan / Türkiye*, no. 25656/94). Ancak böyle bir kanıt yeterince güçlü, açık ve anlamlı çıkarımların veya çürütülemeyen benzer karinelerin varlığı ile ortaya konabilir (*Ülkü Ekinci*, yukarıda kaydedilen). Ayrıca, sözkonusu olaylar, şahsın gözüaltında kendi kontrollerinde olduğu sırada, tamamıyla veya büyük oranda yetkililerin bilgisi dahilinde gerçekleşmişse, gözüaltı sırasında meydana gelen yaralanmalarla ilgili güçlü maddi karineler ortaya çıkacaktır. Tatminkar ve ikna edici bir açıklama getirme yükümlülüğünün yetkililere ait olduğu söylenebilir (*Salman / Türkiye*, no. 21986/93).

Sözkonusu davada, henüz reşit olmayan başvuran, dayak, tehdit ve soğuk duşu kapsayan kötü muamele şekillerinden şikayetçi olmuştur. AİHM, bu bağlamda, Hükümet'in iddiasının aksine, başvuranın hem AİHM hem yerel mahkemeler önünde olayları anlatma şeklinin, küçük ayrıntılar hariç, birbiriyle tutarlı olduğu sonucuna varmıştır.

Hükümet, başvuranın yalnızca yakalama sırasında düştüğü için yaralandığı iddiasını polisin hazırladığı yakalama tutanağına dayandırmıştır. Bu noktada, başvuranın 30 Mart 2002 tarihinde Ş. Coşkun Erçin polis karakolunda görevli polis memurları tarafından saat 19.00'da, İzmir Buca Çocuk Büro Amirliği'nde görevli polis memurları tarafından saat 13.30'da veya Buca Emniyet Müdürlüğü'nde görevli polis memurları tarafından saat 19.10'da yakalandığına dair resmi belgelerde yer alan yetersiz ve çelişkili bilgileri göz önünde bulunduran AİHM, başvuranı yakalayan polis memurlarının hazırladığı ve Hükümet'in doğruluğuna güvendiği tutanağın içeriğine veya başvuranın yaşı nedeniyle yakalandığı sıradaki korunmasızlığını dikkate alarak başvuranın bu belgeyi imzalamış olmasına itibar edemeyeceği kanaatindedir.

Tıbbi delille ilgili olarak, AİHM, başvuranın 30 ve 31 Mart 2002 tarihleri arasında gözüaltında bulunmasıyla ilgili olarak iki sağlık raporunun hazırlandığını kaydeder. Başvuranın

yakalandığı gün kimlik tespitinden sonra hazırlanan birinci raporda kötü muamele göstergesi olabilecek bazı fiziksel bulgulara yer verilmiştir. Ancak, ertesi gün hazırlanan ikinci raporda başvuranın sırtındaki eski bir ekimozdan söz edilmiştir. AİHM, bu iki raporun birbiriyle çeliştiğini, ayrıntılara yer vermediğini ve AİHM'nin kötü muameleye ilişkin davaları incelerken göz önünde bulundurduğu Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi'nin önerdiği standartları (Akkoç / Türkiye, no. 22947/93) ve BMMYK'ye sunulan İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İçin El Kılavuzu'nda ("İstanbul Protokolü") belirtilen esasları yerine getirmediğini kaydeder (*Batı ve Diğerleri*, yukarıda kaydedilen). Bu nedenle, AİHM, söz konusu sağlık raporlarının başvuranın kötü muamele gördüğü iddiasını kanıtlamak veya çürütmek için öne sürülebilecek ikna edici birer kanıt olmadıkları kanaatindedir (Mehmet Eren / Türkiye, no. 32347/02).

AİHM, bu bağlamda, 27 Ocak 2009 tarihinde Hükümet'ten, diğer ek bilgi ve belgelerin yanı sıra, başvuranın 1 Nisan 2002'de tutuklanmasının ardından cezaevi doktoru tarafından hazırlanan sağlık raporlarının birer kopyasını göndermesini talep ettiğini kaydeder. Ancak, Hükümet, AİHM İçtüzüğü'nün 44/A maddesinde öngörülen AİHM ile işbirliğine ilişkin hükümlere rağmen, herhangi bir gerekçe göstermeksizin söz konusu talebe cevap vermemiştir.

AİHM, yukarıda anlatılanları göz önünde bulundurarak, makul şüphenin ötesinde başvuranın iddia edildiği gibi kötü muamele gördüğü sonucuna götürecek somut öğelere dayanan çıkarımlar bulunduğuna karar verir.

AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin, makamların "savunulabilir" olan ve "makul şüphe uyandıran" kötü muamele iddialarını incelemesini gerektirdiğini hatırlatır (*Ay / Türkiye*, no. 30951/96). AİHM içtihadı tarafından tanımlanan etkililiğe ilişkin asgari standartlar, soruşturmanın bağımsız, tarafsız, kamu denetimine açık olmasını ve yetkili makamların örnek bir titizlik ve çabuklukla hareket etmelerini gerektirir (*Çelik ve İmret / Türkiye*, no. 44093/98). AİHM, ayrıca, AİHS'de yer alan hakların teorik ve aldatıcı değil, uygulanabilir ve etkili olduğunu hatırlatır. Dolayısıyla, bu tür davalarda, etkili bir soruşturma sorumluların belirlenmesini ve cezalandırılmasını sağlar nitelikte olmalıdır (*Orhan Kur / Türkiye*, no. 32577/02).

AİHM, AİHS'nin 3. maddesi uyarınca, başvuranda görülen yaralanmalardan Savunmacı Devlet'in sorumlu olduğu sonucuna varmıştır. Bu sebeple, etkili bir soruşturma yapılmış olması gerekmektedir.

AİHM, sözkonusu davada, Cumhuriyet Savcılığı tarafından vakit kaybetmeden başvuranın iddialarına ilişkin soruşturma yapıldığını gözlemlemektedir. Cumhuriyet Savcısı'nın polis memurları hakkında kötü muamele nedeniyle kovuşturma başlatılmamasına yönelik kararının Ağır Ceza Mahkemesi tarafından onaylanması ile söz konusu soruşturma 6 Ocak 2003 tarihinde sona ermiştir. Dava dosyasında yer alan sınırlı sayıdaki belgeyi inceleyen AİHM, Cumhuriyet Savcısı'nın soruşturmayı yapma şeklinde eksiklikler olduğunu, bu eksikliklerin de soruşturmanın etkinliğini etkilediğini gözlemlemektedir. İlk olarak, Cumhuriyet Savcısı'nın soruşturma sırasında başvuranın veya sanık polis memurlarının ifadesini alma yoluna gitmediği anlaşılmaktadır. AİHM, ikinci olarak, Cumhuriyet Savcısı'nın sanık polis memurlarının kimliklerinin belirlenmesi için herhangi bir ciddi girişimde bulunmadığını kaydeder. Bu bağlamda, başvurandan hiçbir şekilde, polis fotoğraflarına bakarak veya kimlik tespit çalışmasına katılarak, sanıkların kimliğini tespit

etmesinin istenmediği görülmektedir. Üçüncü olarak, Cumhuriyet Savcısı, o gün görevde olan diğer polis memurlarının, başvuranla birlikte yakalanan veya tutuklanan diğer kişilerin veya olayların yaşandığı gün karakolda bulunan kişiler gibi olası görgü tanıklarının ifadesini almamıştır. AİHM'ye göre, dava dosyasında kesin bir tıbbi delil bulunmadığından, söz konusu ifadeler yaralanmalarının sebebine ışık tutabilirdi. Son olarak, Cumhuriyet Savcısı, bir gün arayla hazırlanan iki sağlık raporunda yer alan çelişkileri gidermek için başvurunu muayene eden doktorların ifadesini almamıştır.

AİHM, yukarıda anlatılanlar ışığında, söz konusu soruşturmanın AİHS'nin 3. maddesinde öngörülen soruşturmanın esaslı ve etkili olması koşulunu yerine getirdiğinin söylenemeyeceği kanaatindedir.

Bu nedenle, AİHS'nin 3. maddesi esas ve usul bakımından ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, manevi tazminat olarak 10,000 Euro talep etmiştir.

Hükümet talep edilen miktara itiraz etmiştir.

Söz konusu davada tespit edilen ihlalin niteliğini göz önünde bulunduran AİHM, hakkaniyete uygun olarak, başvurana talep edilen miktarın tamamının ödenmesine karar verir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran, ayrıca, AİHM önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve giderleri için 2,000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, talep edilen miktara itiraz etmiştir.

Başvuranın, AİHM İçtüzüğü'nün 60. maddesi uyarınca, talebini herhangi bir makbuz veya fatura ile desteklememesi nedeniyle, AİHM bu başlık altında herhangi bir ödeme yapılmamasına karar verir.

C. Gecikme Faizi

Gecikme faizi Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK, AİHM OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'nin 3. maddesinin esas ve usul bakımından *ihlal edildiğine*;
3. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından başvurana manevi tazminat olarak 10,000 Euro (on bin Euro) *ödenmesine*;
- (b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;
4. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 20 Ekim 2009 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.